

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
**
Rokopisi se ne vračajo.
**
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
**
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
**
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
**
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna številka stane 10 h.

Št. 124.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 4. junija 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Šolske razmere na Štajerskem.

INTERPELACIJA

državnih poslancev Robleka in drugih na njegovo
ekscelenco g. naučnega ministra.

Naučnemu ministru mora biti gotovo znana razsodba c. kr. upravnega sodišča od 15. maja 1908 št. 5993 iz leta 1907, katero je vsled pritožbe jarenske občine v mariborskem okraju razsodilo, da se razveljavi določba okrajnega šolskega sveta v Mariboru in deželnega šolskega sveta v Gradcu, ki sta oba ukazala, da se uvede nemščina kot poučni jezik od 5. razreda naprej na slovenski ljudski šoli v Jaremini. C. kr. upravno sodišče je izreklo, da mora biti poučni jezik na učni šoli za vse razrede samo eden, vsaka druga odločba nasprotuje šolskemu zakonu ter tudi učni svrhi, ki jo mora ljudska šola doseči. Drug jezik se sme na ljudski šoli podučevati kot učni predmet, nikdar pa ne kot drugi učni jezik. Povsod drugod bi se najvišje šolske oblasti v državi in deželi brigale za tako velevažno razsodbo najvišje upravne instance. Gotovo bi se vsa javnost za njo zanimala, ako bi bila izšla Nemcem v korist. Ker se je pa v tem slučaju izkazala pravica slovenskemu narodu in slovenskemu jeziku, ne ganejo šolske oblasti niti z mezincem.

Večina slovenskih šol na Spodnjem Štajerskem je urejena tako, kakor se je nameraval urediti šolski poduk na jarenski šoli, torej čisto nezakonito. Dolžnost šolskih oblasti bi bila, da pregledajo učni načrt na vseh šolah in da ukažejo, kjerkoli je sedaj dvojezični poduk, spremembo v tem smislu, da se morajo vsi predmeti podučevati v slovenskem jeziku, nemščina pa le podučevati po več ali manje ur na teden kot učni predmet. Namesto tega imajo šolske oblasti vse druge skrbi.

1. Ne samo, da se je brez vsake potrebe le Nemcem na ljubo nastavljal novi nemški šolski nadzornik za Spodnje Štajersko — maloštevilne šole s popolnoma nemškim šolskim podukom bi bile ravno tako lahko ostale prideljene dosedajnim šolskim nadzornikom, ki so itak nemškega jezika popolnoma zmožni in bi bili, kakor dosedaj, boljše nadzorovali te šole, v katerih je itak velika večina učencev slovenske narodnosti, kakor nadzorniki, ki niso zmožni slovensčine in ne morejo tedaj presojati uspehov in napredka onih otrok, katerih materni jezik je slovensčina. — Področju tega novega šolskega nadzornika se prideljujejo sedaj po vrsti šole, v katerih se je

dosedaj vršil poduk v obeh jezikih, kakor na primer šola pri Št. Jerneju v marenberškem okraju.

Na tej šoli ste dve tretjini otrok slovenske narodnosti; dosedaj je še podučeval slovenski učitelj. Dosedajni učitelj-vodja, ki je bil sedaj prestavljen na drugo mesto, je sam zahteval, naj se mu določi poučni jezik; vendar okrajni šolski nadzornik tega ni storil. Nikjer, tudi v šolski kroniki ni nobene določbe glede učnega jezika. Sprevidel je pa, da pri slovenskih otrocih ne more brez slovenskega poučnega jezika ničesar doseči. Sedaj je kar na mah bila razpisana služba v Št. Jerneju, ne da bi bil krajni šolski svet le vprašan o tem, tako, da je poučni jezik na tej šoli izključno nemški.

Na ta način se brez vsake zakonite podlage vstvarjajo nove nemške šole. Otroci uživajo na njih samo nemški poduk; šolske oblasti ne vprašajo, imajo li otroci kako korist od šole ali ne, samo da se zadostuje nemški ekspanzivni politiki, ki hoče Sp. Štajer po sili ponemčiti, dokler je še čas in priložnost. Šolske oblasti, ki bi morale čuvati zakon, si ne upajo nasprotovati takim težnjam. Namesto da bi se v smislu zgoraj navedene razsodbe poučni jezik na vseh šolah urejeval, postopajo šolske oblasti ravno nasprotno. Tako rase pogum vsem onim, ki jim šola ni več svetišče izobrazbe, marveč le sredstvo za politično nadmoč.

2. Ako je že obžalovanja vredno, da v mnogih okrajih, kjer po naših zastarelih zakonitih predpisih o sestavi okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta, ki je po večini izvoljen od okrajnega zastopa, skoraj ni več moči imenovati učiteljev po zmožnosti, marveč samo po njih političnem mišljenju, ker je deželni šolski svet vezan na tereno okrajnih šolskih svetov, ki navadno ne gledajo na zmožnosti, službeno dobo, jezikovno znanje in značajnost, marveč le na to, ali so dotični prosilci močje zanesljivo nemškega političnega mišljenja (kajor se to godi v Ptuj, Marnbergu, Slovenski Bistrici, Konjicah, Laškem trgu, Rogatcu), bi vendar človek mislil, da deželna šolska oblast vsaj tako postopanje obsoja. Vendar ni tako.

Deželni šolski svet še daje pogum takemu krivičnemu postopanju pri imenovanju učiteljev. Vsi okrajni šolski sveti so dobili od deželnega šolskega sveta okrožnico od 3. majnika 1909 št. 433-1, ki nosi podpis štajerskega c. kr. namestnika. Ta se glasi:

C. kr. štaj. dež. šolski svet, št. 433-1 1909.

Zadeva provizoričnega nastavljanja učnih moči na ljudskih šolah.

Vsem okrajnim šolskim svetom.

Dasiravno letos veliko število takih učnih moči, ki so dovršile štajerska učiteljska, še ni moglo dobiti služb, smo vendar z velikim nezadovoljstvom opazili, da daje mnogo okrajnih šolskih svetov prednost takim učit. kandidatom oziroma kandidatkinjam, ki so si pridobili zrelostno spričevalo na kakem zunanem (!) zavodu in so bili na šolah v okraju provizorično nastavljeni. Dasiravno ni nobenega postav-
nega zadržka za nastavljanje takih učnih moči, ne more vendar dež. šolski svet odobravati tega, da se daje tujim (!) kandidatom ozir. kandidatkinjam prednost pred domačimi, ker se s tem škoduje ugledu (!) in interesom (!) štajerskih učiteljskih in se ovira njihov razvoj. Štajerski dež. šolski svet se čuti torej poklicanega, da opozori na to oškodovanje (!) štajerskega šolstva, ki se godi le vsled ozirov na osebne (!) interese posameznikov in zahteva, da se raztegnejo predpisi izvrševalne odredbe k § 107, 109 in 110 šolskega in učnega reda, kateri veljajo za definitivno nastavljanje, tudi na provizorično nastavljanje onih kandidatov in kandidatkinj, ki so dovršili kako zunanje (!) učiteljsko. Ako bi pa okrajni šolski svet ne imel kake ponudbe od absolventa ali absolventinje domačih učiteljskih, zadostuje kratko vprašanje na/deželni šolski svet, da se mu taka oseba naznani. Na vsak način pa se mora zabraniti, da bi ostali štipendisti, ki so se obvezali za službovanje na Štajerskem, brez službe, medtem ko bi prosta mesta zasedli tuji (!) prosilci.

V Gradcu, 13. maja 1909.

Predsednik: Clary m. p.

Okr. šol. svetu v Celju prez. 10. maja 1909, št. 719.

Prav neodkritosrčno tukaj deželni šolski svet toži, da ne morejo vsi učiteljski pripravniki in pripravnice, ki so dovršili štajerska učiteljska, biti nastavljeni na spodnještajerskih šolah, ker okrajni šolski sveti mnogokrat dajejo prednost onim učiteljem in učiteljicam, ki so si pridobili učiteljsko usposobljenost na učiteljskih izven dežele. Deželni šolski svet pravi, da vsled takega postopanja trpi ugled štajerskih učiteljskih, ter določuje, da se naj tudi provizorična učiteljska mesta zasedejo z učiteljskimi močmi, ki so dovršile štajersko učiteljsko. Konečno se nasvetuje okrajnim šolskim svetom, da se naj obrnejo do deželnega šolskega sveta, ako jim taki prošnjiki ali prošnjice ne bi bili znani. Očividno je ost te okrožnice obrnjena samo proti onim maloštevilnim okrajnim šolskim svetom na Spodnjem Štajerskem, ki imajo še narodno večino. Namen tega ukaza je očividno.

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

42

Ceški spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Počasi se je bližal čoln kopališni uti. Gospod Kondelik se je držal za čolnov konec kakor tulen in je porabil vso moč, da bi si obdržal glavo nad vodo, hropeč je in pilal. Popil je veliko tople vode in postalo mu je skoraj slabo.

Mojster Klaprštajn se je čudil, da se vrača družba tako hitro — toda kmalu je spoznal vzrok. Naglo je podal nesrečnemu izletniku drog, potegnil ga je k lestvici in ko je zlezal gospod Kondelik na trdna tla, mu je rekel Klaprštajn prav dobrodušno:

»Ako bi bili povedali, da se hočejo kopati, gospod, bi se lahko slekli v kabini — v obleki se slabo plava ...«

Toda takoj se je umaknil, zakaj gopod Kondelik se je zapodil ves srdit za njim, da bi ga vrgel v vodo.

»Moj bog, stari, kako boš pa prišel domov! Da se prehladiš ...« je rekla gospa Kondelikova jokaje.

»Jaz skočim po voz, gospod«, se je ponudil Vejvara, katerega je ta nenadna prežalostna nezgoda popolnoma potrla in ki mu je napravila iz najkrasnejšega večera v življenju najstrašnejšega

»Nikamor ne skakajte«, je nasprotoval oče Kondelik šklepetaje z zobmi. »Tak ne morem napraviti niti koraka čez otok. Da bi bil jutri v časopisih — še tega se manjka! Moram se malo posušiti — in mraz me stresa ...«

Gospod Kondelik res ni mogel iti nikamor. Brod-nik Klaperštajn ga je peljal v nadzorovalno kajuto, zvezel je raz njega mokro obleko in ga zavil v vol-neno odejo.

»Tako, gospod! Tu se naj spotijo, pa bo dobro. Sicer pa bi jim dal ta svet, da se tu prespijo. Milo-

stljiva gospa jim pošljejo zjutraj suho obleko — jaz skočim k gospodu Zelenki po zajutrek — in hučo se jim tukaj ne bo godilo ...«

Res ni bilo druge pomoči. Ker je očeta Kondelika še vedno stresal mraz, se je odločil, da ostane. Njegova žena je vzela s seboj uro in denarnico in je ostala še dolgo časa pri mojstrovi postelji, dokler ni morala nastopiti žalostne poti proti domu.

»Jutri se vrnem, Beti«, se je ločil mojster z umirajočim glasom. »In veruj mi, Beta, meni bi bilo to vseeno, samo ko bi vedel, da me zopet ne prime ta prokleti houser — in pa — ko ne bi bilo v tej ribiški odeji toliko bolh! Beti — odkar si na svetu, nisi videla toliko bolh! ...«

Težko bi bilo razsoditi, kdo izmed treh ostalih je korakal z večjo žalostjo v srcu iz Zofina, ali Vejvara, ali gospa Kondelikova ali Pepica. In ko so se vstavili pred hišo v Ječni ulici, je rekla gospa boječe:

»Verujte mi, gospod Vejvara, ne vem, ali smo napravili prav, ko smo pustili tam očeta. Da bi se mu ne zgodilo kaj hudega ...«

»Ne bojte se, milostljiva gospa«, jo je skušal Vejvara ohrabriti, toda po glasu se mu je poznalo, da ni trdno prepričan o tem. »Ničesar se mu ne more zgoditi. In tako zjutraj pohitim tja ...«

»Veste, gospod Vejvara, celo pot me je mučila misel, da se ne bi utrgala do jutra ta kopališčna uta s Kondelikom vred ...«

»Kaj govoriš, mamica!« je rekla Pepica. »To se najbrže niti zgoditi ne more!«

Vejvari se je trgalo srce ob teh Pepičinih besedah.

»Pomirite se, gospodična Pepica, voda je majhna, gospod oče se povrne zdrav.«

Toda ko se je z damama poslovil, je že sklenil, kaj napravi. Ni nameril koraka proti domu, ampak hitel je naravnost nazaj na Žofin. Šel bo v kopališčno uto in bo tam prenočil z gospodom Kondelikom. Naj se zgodi, kar hoče, tam ostane. Zakaj ako bi se

uta vendarle utrgala in gospod Kondelik poginil — naj pogine tudi on. Potem je konec vsega. Ne bi mogel več misliti na združitev z dekletom, kateri je umoril očeta. Zakaj Vejvara se ni mogel ubraniti očitani svoje vesti, da je bil do gotove mere kriv današnje nezgode. Dobro, pripravljen je, da pretrpi tudi posledice.

Toda ko je prišel na Žofin, je videl, da je kopališčna uta že zaklenjena, in na njegov klic se ni nihče oglašil. Vsi brodniki so trdo spali, tudi gojovo oni, ki je imel nočno stražo. Ali pa so kje zadaj v kajuti igrali karte in niso slišali Vejvare, ki si ni upal močno trkati na vrata, da ne bi morda tudi gospoda Kondelika razdražil.

Izmučen, potr t se je opotekal nazaj iz Zofina. Da, tako pusto, kakor sedaj na otoku, je bilo tudi v njegovi duši. Bilo je po beneški noči. ...

XII. Po beneški noči.

V življenju uboge, ljubezni vredne Pepice Kondelikove so nastali dnevi, za katere je mislila, da jih ne pozabi do smrti.

Bilo je to po usodni »beneški noči« na Žofinu, po oni vožnji po Vltavi, ki jo je aranžiral magistratni koncipist Vejvara kot slavnostno predigro svoje zaroke s Pepico. Kako je bilo vse lepo pripravljeno! In kako se je naenkrat spremenilo!

Voda, v kateri se je kopal nehoti gospod Kondelik, je bila precej topla, toda vključ temu niso izostale posledice nepričakovane kopelji. Ni se končalo samo z onim mrazom, ki je stresal mojstra po kope-lji. Povemo na kratko, da so morali v nedeljo zjutraj priti na Žofin z rešilnim vozom, naložili so mojstra zelo zelo oprezno — zakaj »škripalo mu je v celem telesu«, kakor se je izrazil — in so ga prenesli domov naravnost na posteljo. Gospod Kondelik je zdihoval v krempljih »prokletega houserja«, ki ga pa sedaj ni spustil tako hitro. In kadar je imel gos-pod Kondelik »houserja«, je bil grozen.

Pri Kondelikovih je zavladala naravnost pogrebna žalost. Skoro celo nedeljo je Pepica jokala. Ah, kako se ljudska usoda spreminja! Danes bi mo-

Pred nekaterimi leti je štajerska dežela ustano-
vila čisto nepotrebno žensko učiteljsko v Mariboru
s samo nemškimi poučnim jezikom. Deželni šolski
svet hoče sedaj podpirati ravno tiste učiteljice, ki so
dovršile ta zavod, da ne bi ostale brez kruha.

Deželni šolski svet rajši podpira ta zavod, na-
mesto, da bi se vneto zavzemal za one prošnjike in
prošnjice, ki so zares sposobni za svoj poklic, če
prav ve, da si učiteljice, ki so dovršile nemško žen-
sko učiteljsko v Mariboru, te sposobnosti nikdar ne
morejo pridobiti. Tam se slovenščina podučuje kot
prosti predmet. Malo je deželnemu šolskemu svetu
mar za to, da bi se slovenski otroci zares kaj nau-
čili, da bi bili učitelji na slovenskih šolah zares tudi
slovenščine popolnoma zmožni v besedi in pisavi.
Okrajni šolski nadzorniki imajo naročilo, da skrbijo
za gojenke deželnega ženskega učiteljskega v Mari-
boru in že v mnogih slučajih so dobile take prošnjice
vsaj provizorne službe, čeprav jih krajni šolski sveti
ne marajo in so kratkomalo nerabljive. Veliko bolje
bi bilo, da bi bil deželni šolski svet namesto te okro-
žnice in namesto, da nastavlja učitelje in učiteljice, ki
slovenščino samo lomijo, vsem krajnim in okrajnim
šolskim svetom na Spodnjem Štajerskem doposlat
prepis razsodbe c. kr. upravnega sodišča od 15. maja
1908 št. 5993 ex 1907 glede jarenske šole. Ta raz-
sodba bi pač morala biti v vsaki šolski sobi v zla-
tem okviru, ne pa da leži zaprašena v arhivu dežel-
nega šolskega sveta.

Ta okrožnica je naperjena proti domačim Šta-
jercem, ki so obiskovali učiteljske v Gorici in Ljub-
ljani, ker glede Kranjcev in Goričanov je izdal de-
želni šolski svet že ukaz leta 1907, da se naj v prvi vrsti
upoštevajo domačini, ne Kranjci in Goričani. Dežel-
ni šolski svet hoče tedaj preprečiti, da bi domača
mladina, ki se hoče posvetiti učiteljskemu poklicu,
obiskovala učiteljske, na katerih je vsaj deloma
tudi slovenski podučni jezik n. pr. v Ljubljani in v
Gorici. Neka učiteljica domačinka (iz ptujske okra-
ja doma), ki je obiskovala učiteljske v Ljubljani in
je uživala na učiteljski ustanovo okrajnega zastopa
v Ptuj, hotela je dobiti službo v ptujskem okraju;
šolski nadzornik pa se je izrecno izrazil, da ne more
dobiti mesta, ker je bila v Ljubljani. Nastavljajo pa
se prošnjiki in prošnjice iz drugih krajev, za kateri-
mi je pravi lov, le da so obiskale nemško učiteljske,
tudi ako niso domačinke Štajerke. Ker so okraj. šol.
nadzorniki seveda odvisni od okrajnega glavarstva
in od deželnega šolskega sveta in ker okrajni šolski
nadzorniki sami v prvi vrsti nastavljajo provizori-
čne učiteljske moči, je pač jasno, kolikakega pomena
je dotični ukaz deželnega šolskega sveta, posebno ako
se pomisli, da imajo provizorične učiteljske moči pri
definitivnem imenovanju vedno neko prednost, ker
je že prebivalstvo kolikor toliko na nje navajeno in si
nikjer ne želi spremembe brez posebne potrebe.

Okrajnim šolskim nadzornikom se na ta način
kratkotrajno naroči, da morajo pospeševati nemško
učiteljske v Mariboru, ki je bilo kot germanizato-
rično sredstvo pred nekaterimi leti ustanovljeno z
nemškimi proti vsem slovenskim glasom od dežel-
nega odbora. **Podpisani poslanci smatrajo to okro-
žnico kot samovoljno in nezakonito**, ki kaže narodno
zaslepljenost in strokovno kratkovidnost onih mož,
katerih delo je. Da nameravajo višje šolske oblasti z
lepim in grdim kolikor mogoče uničiti in omejiti slo-
venski poduk in omejiti možnost, da bi tudi slovenski
narod dosegel ono isto stopinjo izobraženosti, kakor
nemški narod, dokazujejo tudi druga dejanja in na-
stopi odločilnih mož.

3. Na Koroškem divja tolika narodna strast, da

sploh ne velja več nobeno pedagoško načelo. Ka-
kor znano, je jako malo slovenščine zmožnih učite-
ljev na Koroškem, ki bi bili zmožni podučevati v slo-
venskem jeziku. V očeh koroških mogotcev, od de-
želnega namestnika doli do zadnjega birača je sra-
mota biti Slovenec in čutiti s svojim narodom, sploh
priznati, da je kdo Slovenec. Zatrete se mora že v
kali vsak poskus, da bi se s časom vendar odgojilo
slovensko učiteljstvo. Koroški deželni predsednik
kot načelnik deželnega šolskega sveta si je izmislil
sredstvo, da prestavlja slovenske učitelje v popol-
noma nemške kraje, popolnoma nemške učitelje pa
na slovenske šole. Na ta način se naj doseže, da si
sploh ne bi nikdo več upal oglašati kot slovenski učit-
elj ter priznati, da je Slovenec, ker noče priti v po-
polnoma tuje kraje med tuje ljudi, nasprotno, posta-
ne rajši narodni odpadnik. Predsednik je to narav-
nost priznal in tako utemeljil, da se naj slovenski učit-
elji v nemških krajih privadijo še bolj nemščine,
nemški učitelji pa se naj od slovenske dece naučijo
slovensko. Lepo pedagoško načelo!

4. Kolikokrat se zgražajo nemški časopisi nad
razmerami v drugih državah, ki so baje na veliko
nižji kulturni stopinji, vendar gotovo ne morejo biti
razmere nikjer slabše, kakor na Koroškem in Spod-
njem Štajerskem, ker v onih državah se vendar pu-
sti vsakemu narodu vsaj ta pravica, da se more sam
izobraževati v svojem jeziku. V tem obziru je goto-
vo Avstrija za vsako drugo državo; žalostnejših
razmer se ne najde nikjer. Deželni šolski svet sma-
tra za važno svojo nalogo, da Nemcem, kjerkoli to
zahtevajo, takoj ustreže. Kakor hitro Nemci zahte-
vajo nemško šolo, se vrše vse poizvedbe s čudovi-
to naglostjo kar čez noč. Od nemškega Schulvereina
poprej ustanovljene nemš. šole ta nekoliko le vzdr-
žuje sam, potem pa preidejo v občinsko oskrbo,
oziroma se dotični občini ukaže priznati to šolo kot
javno šolo. Kakor gobe po dežju rasejo nemške šole
na Spodnjem Štajerskem. Kako se ustanavljajo, ve
vsak človek pri nas. **Bodisi da okrajni glavar ali
njegov namestnik stariše pokliče in jim prigovarja
in toplo priporoča nemški poduk**, ali pa da se od dru-
gih strani, posebno tam, kjer so tovarne, od strani
delodajalcev, z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi
sredstvi pritiska na ljudi, da se morajo oglašati za
nemško šolo; zahtevi po nemški šoli se kmalu ustre-
že in šola je zagotovljena. Tako se je ustanovila cela
vrsta nemških šol v mariborskem okraju, dalje na
Slatini, v Vitanju, v Šoštanju.

Deželna šolska oblast ve dobro, da so skoraj vsi
starši in otroci slovenske narodnosti; če se oglašajo
za nemško šolo, so preslepljeni ali so prisiljeni, ali
storijo to v svoji nevednosti, ker želijo le, da se naj
nemščina podučuje in zamenjajo pomen podučnega
jezika in predmeta, a vendar se ustanavljajo take
šole na Sp. Štajerskem kar po vrsti.

Nasprotno pa, kadar prosijo kako občina za spre-
membo učnega jezika na svoji šoli, ali pa sploh, ka-
dar zahteva slovenska občina ali slovenski krajni
šolski svet nekaj, kar popolnoma ne ugaja nemški
stranki, tam deželni šolski svet ne pozna svoje dol-
žnosti, tam kratkotrajno noče ničesar ukreniti in do-
tične prošnje leže tedne in leta. Krajni šolski svet in
občina Ptujška gora sta že pred meseci zahtevala od
okrajnega šolskega sveta v Ptaju, da se naj podučni
jezik na tamošnji šoli preustroji na ta način, da bode
slovenščina podučni jezik, nemščina pa samo učni
predmet. Stvar sploh še ni prišla na razgovor, še
manj pa se je rošila, ker najbolj se bojijo deželne o-
blasti takih prošenj. Krajni šolski svet in občina oko-
lica celjska sta že pred 10 leti kupila stavbišče za

novi šolski poslopje; že pred 20 leti jima je bilo za-
žugano, da se mora postaviti nova šola, ker staro šol-
sko poslopje nikakor ne ustreza zakonitim pogojem.
Deželni šolski svet, ki je poprej tako strogo ukazal,
da se v starem poslopiju ne bode smelo več podučevati,
noče sedaj novega stavišča potrditi in sploh v
tej zadevi razsoditi, akopraj je veliko otrok, poseb-
no deklet brez potrebnega šolskega poduka in dasi-
ravno je deželnemu šolskemu svetu dobro znano, da
trpi v starem poslopiju šolski poduk, zdravje učite-
ljev in učencev. Ako bi se šlo za kako nemško šolo,
bi deželni šolski svet že zdavnaj bil svojo sodbo
izrekel. To so neznosne razmere, nevredne kulturne
države. Tukaj naj bi deželni šolski svet storil svojo
dolžnost, namesto da razpošilja brezmiselne in neza-
konite okrožnice, namesto da skrbi edinole za pro-
sneh nemških šol in za delokrog nepotrebnega nem-
škega šolskega nadzornika. Deželni šolski svet svoje
naloge ne pojmi, on ni učna oblast, ampak sredstvo
edino vladaoče nemške klike.

Podpisani poslanci vprašajo ekselenco, gosp.
naučnega ministra: 1. Ali so njegovi ekselenci go-
spodir naučnemu ministru vse te razmere znane? 2. Ali
je pripravljen vse ukreniti, da bodo na Štajer-
kem in Koroškem zavladale spet zakonite razmere,
da bodo kazale šolske oblasti glede slovenskih šol
isto naklonjenost, kakor proti nemškim? 3. Ali je pri-
pravljen naročiti deželnemu šolskemu svetu, da isti
jezikovni poduk na vseh spodnještajerskih šolah
preustroji v smislu razsodbe c. kr. upravnega so-
dišča od 15. maja 1908 št. 5993 iz leta 1907? 4. Ali je
pripravljen zahtevati od deželnega šolskega sveta,
da se ukaz od 3. majnika 1909, št. 433/1 prekliče, ozi-
roma vsaj v tem obziru popravi, da ni naperjen proti
domačim Štajercem, ako so tudi morebiti se šolali na
učiteljskih izven dežele. 5. Ali je pripravljen deželne-
mu šolskemu svetu naročiti, da mora taisti vse došle
prošnje ravno tako hitro rešiti, kakor one, ki jih do-
biva glede ustanovitve nemških šol.

Na Dunaju, dne 3. junija 1910.

F. Roblek in tt.

Dopisi.

Iz ptujskega okraja. Nisem se nikdar vtikal v
nehvaležno politiko, a tokrat vržem vse ozire proč
in odločno povem svoje mnenje »Štajercu« in nje-
govemu dopisniku, da odbijem s poštenim sredstvom
podli napad na našo trgovsko zadrugo in njenega g.
načelnika. Dne 18. maja t. l. se je vršil občni zbor
trgovske zadruge za ptujski okraj v prostorih g.
Zupančiča v Ptuj; udeležilo se ga je okoli 150 za-
družnikov, takorekoč cvet slovenskega okoliškega
trgovstva in obenem trhlja bilka — kakih deset —
zastopnikov ptujskega štajerčijanstva. V jednatem
govoru je označil g. načelnik g. V. Zorko, od Sv.
Andraža v Slov. gor. pomen in važnost trgovske
zadruge ter se je enoglasno sklepalo o nekaterih
društvenih spremembah, med katere spada preo-
snova pravil, dvojezični društveni pečat in tiskanje
zadružnih pravil v slovenskem jeziku v tisoč iz-
vodih z namenom, do doli vsak zadružnik pravila, po
katerih se lahko ravna in dobi jasnost na primer, v
koliki meri se smejo računati zadružni prispevki, da
ne bo v bodoče kak načelnik zahteval morebiti zo-
pet polovico previsoke pristojbine. Povsod je bil
sklep enojezičnih zadružnih pravil z zadovoljstvom
sprejet, le par navzočih štajerčijancev je zahtevalo
samonemška oziroma dvojezična pravila, ker baje
ne razumejo »nove« slovenščine. Nemščine ti moža-

ral priti ljubljani Vejvarka v praznični obleki, danes
bi moral slavnostno povedati, da se je trdno odločil
spremljati Pepico celo življenje, moral bi resno vpra-
šati stariše, če mu izročijo edino svojo hčerko na to
življenjsko pot, moral bi slišati iz ust očetovih in
materinih zavezni »da« — pri tem bi se seveda jo-
kalo, to je bolj slavnostno — in zvečer bi sledila ve-
sela rodbinska slavnost z zaroko, kakor je želela
gospa Kondelikova, zvečer bi zamenjala zaročenca
zaročnica prstana — tako pa — tako pa — tako
pa leži oče tam v sobi na postelji, obložen s hrenovi-
mi obvezami, »na hrbtu »tirpan«, glavo v mokrem
prtu, je salicilove praške drugega za drugim in zdi-
huje, mrmra, škriplje z zobmi in tupatam strašno
zakolne.

Taka krasna junijeva nedelja, zmerna toplota,
nebo kakor plavica, nikjer oblaka, vse kar živi v
Pragi, vse gre ven na izlete, na sprehod, na vrtove
— in v sru Pepičinem kakor bi zvonilo mrliču. Za-
kaj vse to, kar govori oče — vse pomeni razpor, ko-
nec, obup, skratka, pogreb mlade ljubezni Pepičine.
Sluti, kako bi bil pozdravljen.

Gospa Kondelikova sedi pri soprogovi postelji.
Neizrečeno se jezi na včerajšjo nesrečno nezgodo,
pravzaprav pa se jezi samo na moža, zakaj Vejvara
— on ne more za to. Vejvara ni pahnil Kondelika v
vodo. — Rekel je seveda: pogledajte, gospod, kako je
tu plitvo, s palico dosežete dno — toda zakaj pa
Kondelik dela, kar mu drugi reče? In zakaj je po-
taknil palico tako nerodno, da se mu je zarila v dno,
zakaj pa se je pri tem nagibal, dokler ni padel no-
ter? Zakaj pa ni padla ona v vodo, gospa Kondeli-
kova? Zato, ker ima pamet.

Toda vkljub temu je gledala soproga sočutno in
skrbljivo. In le tedaj, ko je šla v mislih v shrambo za
jedila, kjer je bilo bogato pripravljeno za današnji
večer, za zaročno gostijo, se ji je nabral obraz v ne-
izrečeno bolestne gube. Zjutraj ni prišel Vejvara, da
bi povedal — da, pokaj bi pa hodil! Slabo bi naletel,
ko leži Kondelik tu kakor Lazar. Lep odgovor bi bil
slišal! In kdo ve, če danes sploh pride. Morda je tudi

bolan, ker se je tako ustrašil. In čeprav bi prišel, bi
ne bilo nič z gostijo, dokler ne bi poprosil za hčerki-
no roko — in sploh je težko obhajati praznovanje,
ako leži v sosedni sobi bolnik. Seveda, vino in žga-
nje se ne bo pokazilo, toda kaj bo z mesom? Te
mlade gosi, piške, skuhaní svinjski jezik, laška sola-
ta — kam naj gre vse to!

Gospod Kondelik je zaječal.

»Kaj pa ti je, stari?« se je vzbudila iz misli go-
spa Kondelikova.

»Kakor da ne bi vedela, kaj da mi je!« je odgo-
voril mojster hripavo. »V sebi imam beneško noč —
proketo! Zopet ste lepo napravili z menoj, in jaz,
stari osel, še lezem za vami, kamor me peljete, in
vem, kak defekt imam in kaj lahko iz tega nastane.«

»No, molči, stari,« ga je mirila gospa Kondeli-
kova. »Le mirno leži in se ne giblj.«

»To se razume, da se ne smem gibati,« je roh-
nel mojster, »tega mi še praviti ni treba. Toda pri-
voščil bi ti, da bi tudi ti malo takole ležala. Kakor
bi imel pod hrbtom nože in pod kožo žebličke. Daj
mi zopet eden salicil ...«

»Saj si ga vzel pred četrtr ure, Kondelik,« ga je
opomnila gospa. »Da ti ne bo škodilo ...«

»Sedaj mi nobena stvar več ne škodi! Toda
pazi, da se ti ne pretрга zopet oblata. Prej sem imel
polna usta te proklete mišnice! In kdo ve, če to
sploh pomaga. Ne bo dolgo, ko pridejo doktorji do
prepričanja, da se to pravzaprav še uživati ne sme.«

Gospa je namočila kos oblata, velike za pol dlan-
ni, vsula je na njo prašek in jo je skrbno zavila.

»Tako, sedaj se ne pretрга. Tu imaš.«

»Verjamem, to se ne pretрга, ne — toda tudi
ta prašek ne pride iz tega — kaj pa zmašiš tak
cmok ...«

»Ti si siten, Kondelik,« mu je očitala gospa,
»ako ti kaka malenkost manjka. Ti zdihuješ kakor
dete.«

»Slišiš, Beti, ako govoriš o mojem houseru, ne
reci malenkost,« je govoril mojster jezno. »Kakor
dete! To bi bilo dovolj za dvajset otrok, in niti eden

ne bi tega prenesel! Sicer pa ni houser nobena otro-
ška bolezen. To ti pove vsak doktor.«

»Vem, toda ...«

»Ako veš, potem ne govori. In daj mi že enkrat
to hrenovo kunj iz leve strani — peče kakor ogenj!
Toda pazi — Jezus, Marija, počasi!«

Gospa Kondelikova je oprezno dala roko pod
moževo ramo, pritisnila je blazinico in je vzela ob-
vezo strani. Oddahnila se je, ker se ji je to posre-
čilo in je vprašala soproga:

»Stari, ali bi ne bilo bolje, ko bi ti dala obvezo
z gorčico?«

»Vrag ali hudič, to je vseeno!« je gromel moj-
ster Kondelik. »Za sedaj imam zadosti tega.«

»Ali si žejen?«

»Nisem!«

Molk. Gospa je zopet vprašala:

»Ali bi hotel kaj jesti?«

»Sedaj, ko je tri ure!«

»Toda kosil nisi.«

»Kako pa naj kosim, ko ne morem niti z glavo
ganiti. Sedaj bi najrajši, da bi me doktorji naba! za-
mirali in pustili ležati, dokler se houser ne izgubl.
Same jeze bi razbil vse!«

Gospa je zopet umolknila. Sedela je pri postelji
nepremično in je gledala soproga. Tupatam je odga-
njala muhe, ki so sijale v gospoda Kondelika, kakor
da bi vedele, da se ne more braniti.

»Kje pa je muholovka?« je vprašal gospod
Kondelik.

»Na izbi, se mi zdi,« je odgovorila gospa.

»Na izbi! Ako se kaka stvar potrebuje, tedaj je
vedno na izbi, za pečjo, in poleg tega še razbita. In
ta golazen se tu zopet razmnoži!« se je jezil mojster.

»Pepica jo prinese,« je hitro odgovorila gospa,
da bi pregnala možovo nevoljo.

In skoro vesela je bila, da se more za trenotek
oddaljiti od sitnega soproga.

Dalje sledi.

karji tudi skoraj čisto nič ne znajo, ali zbirajo potem kot mutci slovenske groše. Ko jih je eden izmed navzočih vprašal, zakaj da se »Štajerc« ne tiska v nemščini, mu je nekdo odgovoril, da zato, ker ga sicer ne bi nihče razumel, kar je povsod vzbudilo ploskanje in smeh. Obenem je ošibal g. načelnik v prav milem tonu na rob propada potisnjeno trgovsko zadružno, ki jo je zavezil skozi 25 let trajajočo dobo bivši načelnik g. Fr. Schoschteritsch iz Št. Vida pri Ptuj, kateri je eden izmed prvobornih štajercijanstva in nemškutarstva in katerega ptujski posilnenci branijo z vsemi sredstvi kot svojega moža.

Ta prejšnji načelnik je vrgel njemu izročene in poverjene račune in v obče vse poslovne registre in zapisnike v peč oziroma na stranišče ter se je obdržal na površje le na ta način, da ni nikdar sklical k volitvam vseh zadržnikov, ampak je naprosil vsakokrat tamošnje tri ali štiri živinske trgovce, ki so brez volitve potrdili starega načelnika zopet nanovo in so neresnično poročali o udeležbi pri teh »volitvah«. Šele na pritožbo se je oblast začela zanimati za našo trgovsko zadružno ter izvršila revizijo blagajne in društvenih knjig. A prevelika umetnost bi bila, račune in blaganje revidirati in zapisnike pregledati, ako denarja ni in so se knjige skurile. Z resnimi obrazi so pritrdjevali vsi navzoči brez izjeme, tudi štajercijanci, izvajanjem g. načelnika na občnem zboru in bili ogorčeni, da je n. pr. prejšnji načelnik od mnogih pobiral nepostavno udnino namesto 4 K po 10 K in pristojbino za učence namesto 5 K tudi 10 K. — Tako je barantal 25 let in koliko ta svota v teh letih znaša, ako računamo letnih 700 K, si vsak lahko sam zračuna. Tudi se vsled pomanjkanja zapisnikov ne more kontrolirati, ako kdo prosi za novo trgovino, ali se je dotični prošnik sploh kedaj v resnici učil trgovine. Ako bi tak pogrešek napravil kak Slovenec, bi ga prvi dan vkleknili v verige, »Štajerc« in nemški listi bi pa cele mesece pisali o tem in črnili pred svetom slovensko ljudstvo. A Slovenec spregovori šele, ako ga kdo napade. Če bi dejansko napadel »Štajerc« naše zadruge in našega g. načelnika, bi tudi jaz molčal in ne bi prišla v javnost vest o korupciji v štajercijanskih vrstah. Tako daleč pridemo povsod, kjer dovolimo, da pride štajercijanstvo do veljave in moči; v Straschillovih in Hutterjevih kotlih se kuha za nas samo sovraštvo, zdražba, zaničevanje in preziranje naših pravic ter moralna in gmotna škoda. **Trgovci.**

Politična kronika.

Novice iz državnega zbora.

Včerašnja plenarna seja.

Zbornica je včeraj končala prvo čitanje veteranskega zakona. Predloga je odkazana brambrenemu odseku. — Zbornica je nadalje dokončala drugo in tretje čitanje zakona o prepovedi ponočnega dela žensk v industrijskih podjetjih. Predloga pomenja le skromen napredek: dočim je bilo poprej po točki 96 b obrtnega reda prepovedano delavkam delati po noči v podjetjih, ki štejejo nad 20 delavcev, je sedaj po novem od zbornice odobrenem zakonu prepovedano žensko nočno delo že v podjetjih, ki štejejo nad 10 delavcev. Razprave v plenumu vzbujajo sedaj le malo zanimanja; vse se interesira za razprave v davčnem in proračunskem odseku. Nemški nacionalci so naznanili, da nameravajo poslati ruski dumi poseben memorandum glede finskih razmer. Vsled tega je došlo do velikega prepira med češkimi radikalci in socialisti. Češki radikalec Sokol je protestiral proti nemškoničiji, adresi na rusko dumo in stavil zaradi tega vprašanje na predsednika, socij. Pernerstorferja. Ta ni hotel in ni mogel kot predsednik odgovoriti, vsled česar je došlo do trušča, ki se je ponovil, ko je stavil vprašanje starorus Markov zaradi preganjanja nekega staroruskega sodnika v Bukovini zaradi kandidature v deželni zbor. Prihodnja seja v sredo. — Krščanski socialci in pa Čehi, Slovenci in Hrvati so stavili interpelacijo v zadevi uporabljanja avstr. vojakov na Ogrskem pri volitvah in pa zaradi nasilnosti ogrske vlade pri volitvah napram Slovakom. O teh nasilnostih smo poročali včeraj na uvodnem mestu.

Seja klubovih načelnikov

se je zjediniła glede postopanja pri proračunski debati, ki se prične prihodnji petek v zbornici. Cela tvarina se razdeli tako kakor lani v štiri skupine; najprej se vrši generalna, potem pa specijelna debata. Posameznim skupinam se določi gotov čas, katerega smejo njeni govorniki porabiti za govore.

V proračunskem odseku

je na vrsti pravosodno ministerstvo. Posl. Kramar je izvanredno estro nastopil proti pravosodnemu ministru zaradi sodnijskih razmer na Češkem. — K debati o naučnem ministerstvu je še dodati, da je g. dr. Ploj zahteval za slov. visokošolce reciprociteto z zagrebškim vseučiliščem in pa zvišanje podpore Slov. Matici.

Cesar Franc Jožef v Hercegovini.

Včeraj zjutraj se je podal cesar z vlakom iz Sarajeva v Mostar. Po kratkem odmoru v Konjici je došel vladar opoldne v Mostar, kjer so mu priredili istotako slovesen sprejem ko v Sarajevu. Vršile so se audijence vojaških, posvetnih in duhovskih dostojanstvenikov. Oficijelna poročila pravijo, da je ljudstvo sprejelo cesarja z nepopisnim navdušenjem. Popoldne ob 5. uri pa se je podal cesar na Danaj nazaj, kamor dospe danes. — V spomin na svoje bivanje v Bosni in Hercegovini je odlikoval cesar celo vrsto oseb deloma z redi deloma jim je podaril različne zlate in srebrne predmete. Svoji hčerki Valeriji je brzojavil iz Sarajeva: Čutim se zelo srečnega nad tem, kar sem doživel in čisto pomlajenega. — Za prebivalce v Travniku in okolici, katere je 30. maja oškodoval silen nalive, je daroval 3000 kron. — Listi poročajo, da bode nadškof Stadler, s katerim je cesar zaradi njegove nesrečne politike v Bosni zelo nemilostno ravnal, premeščen v Rim in imenovan za kardinala.

Drobne politične novice.

Vstaja v Albaniji. Carigranski listi poročajo, da je došel princ Ghika, katerega smatrajo za pretendanta za albanski prestol, v Albanijo, da zopet razneti vstajo. Turčija je razpisala za princevo glavo posebno darilo.

Padeč grške dinastije? Iz Aten poročajo, da se bode moral grški kralj Jurij odpovedati prestolu, ako ne bode vprašanje združitve Krete z Grško povoljno rešeno.

Nadomestne državnozb. volitve na Češkem. V okraju Plana-Tahor, kjer je došlo do ožje volitve med klerikalcem in nemškim agrarcem, bodo socialisti glasovali za nemškega agrarca. S tem je zmaga patra Waltersa onemogočena in nemški klerikalci na Češkem ostanejo tudi vbodoče brez mandata.

Dnevna kronika.

v Fuzija Frankovcev in klerikalcev na Hrvatskem. Pogajanj med Frankovci in furtimaši zaradi fuzije v enotno stranko so precej pri kraju. Stari dr. Frank postane častni predsednik stranke. Tako je minila slava Frankove stranke, ki je nekdanje po načelih očeta Starčevića bila — protiklerikalna.

v Dr. Gavro Manojlovič, vseučiliščni profesor v Zagrebu, ki ga je bivši ban Ranch kot pristaša hrv.-srbske koalicije suspendiral, je reaktiviran in mu je podeljevala suplentura na zagrebškem vseučilišču.

v Protiklerikalno zborovanje v Zagrebu dne 2. tm. so hoteli klerikalci razbiti. Posledica je bila, da je prišlo do pretepa, iz katerega so klerikalni petelini odnesli krvave glave; policija pa je shod razpustila. Pozneje je prišlo do velikanskih protiklerikalnih demonstracij na zagrebških ulicah. Novo zborovanje je napovedano za danes zvečer.

v Slovenski umetnik v tujini. Glasbenik Leon Funtek, doslej kapelnik in dirigent filharmoničnega orkestra v Viborgu na Finskem, je sprejel službo drugega koncertnega mojstra pri orkestru koncertnega društva v Monakovem.

Tekma celjske sokolske župe in javna telovadba se vrši v nedeljo 5. t. m. v Sokolskem domu. Začetek tekme ob 2. uri popoldne, javne telovadbe ob 5. uri popoldne. Po javni telovadbi bo velika ljudska veselica. Svira Celjska narodna godba. V nedeljo tedaj vsi v Sokolski dom.

Štajerske novice.

Našim naročnikom neznajamo, da so sedaj tiskarniški stroji v redu in bodo torej dobivali redno list. „Nar. Dnevnik“ bo prihodnji teden izhajal redno v prvih popoldanskih urah, da ga bodo dobili zlasti v spodnji Sav. dolini, v Mariboru in bližnji celjski okolici naročniki še isti večer. Pridobivajte „Nar. Dnevnik“ novih naročnikov in inseratov! Spominjajte se, da je časopisje prvi predpogoj za naš narodni in strankarski napredek! Obenem se svojim naročnikom zahvaljujemo za potrpežljivost v tem tednu, ko nam ni bilo mogoče lista redno dostavljati. Uredništvo in upravnništvo „Nar. Dnevnika“.

Sodba kler. kandidata prof. Verstovška o dr. Korošcu in njegovi politiki. V „Domovini“ iz 1. 1904, št. 20 z dne 11. marca je pisal g. prof. Verstovšek v podpisnem dopisu o dr. Korošcu in njegovi politiki sledeče: „Moram enkrat pojasniti „uspešno“ in „plodnosno“ politiko Koroščevo na Sp. Štajerskem“. Dr. Korošec le vedno

razdira in blati, če tudi neosnovano, ljudi, zlasti Slovence in psuje vse, ki niso njegovega mnenja, za liberalce, brezverce... V istem dopisu imenuje Verstovšek Korošca lažnjivega dopisuna, mu očita perfidnost in zahrbtnost. — Danes, 6 let kasneje, pa agitira dr. Korošec za dr. Verstovška po slovenjgraškem in šoštanjškem okraju. Je to sicer ginljiva prijateljska ljubezen, ravno tako kakor je ginljiv Verstovškov politični preobrat. Kajti, da bi bilo prof. Verstovšku samo za lepo in udobno življenje, katerega mu zagotavlja mandat, tega si vendar ne smemo misliti... Ali da so katoliški politiki Verstovškove baže zares vzorni značaji, je iz navedenega docela jasno. Kmetje mislijo, da se gre za njihove koristi, ako volijo take ljudi — v resnici pa gre gosp. Verstovšku le za politični kšeft. Somišljeniki, povejte to vsem volilcem! Kmetje, ne dajte se izrabljati in voditi za nos!

Pot do Adrije. Uspehi, katera dosega »Südmark« in pa »Schulverein« med spodnještaj. in koroškimi Slovenci, ne zadostujejo Nemcem; zato pozivajo v »Münch. Neueste Nachrichten« bratce v rajhu, naj podpirajo čim zdatnejše omenjeni društvi, da bode Nemcem prav kmalu zagotovljena pot do Adrije. »To pristo pot«, izvaja imenovani list, »ogroža stremljenje Jugoslovancev po enotni jugoslov. upravni pokrajini (trijalizem). Ako se to zgodi, ne bode moglo več nemštvo napredovati, ker njegov boj proti Slovincem ne bode več lokalni in ga ne bode popeševala razdelitev Slovencev v različne pokrajine. Življenski interes avstrijskih in rajhovskih Nemcev je, da si pribijejo prsto pot do Adrije, vodečo preko južne Štajerske, Kranjske in Istre. Na noben način se ne sme dopustiti, da bi se v okviru avstrijske monarhije ustvarila nova država na bregovih Adrije.« Ako bi še bilo sploh treba kakega novega dokaza, za čim stremijo nemška obrambna društva, bi bil s tem dopisom monakovskega lista podan. Nemci delajo s svojimi »obrambnimi« društvi pri nas le v prosep velike Nemčije — in to s pomočjo avstrijske državne uprave. Naj bi si pri nas dinastični krogi resno pomislili, kam utegne nemško rovarjenje in delo dospeti! Je v interesu samoobranbe naše dinastije, ako se prepreči pogubno delo »Südmark« in »Schulvereina«.

Slovenskim trgovcem in gospodinjam. Pri slovenskih gospodinjah, posebno na deželi, se je vsled židovske reklame in pomanjkanja domačih izdelkov tako udomačila Frankova cikorijska, da mislijo, da je le pod tem imenom dobiti pravo cikorijo. Na ta način si nemški židje kupičijo med nami bogastvo, z njim pa podpirajo nemštvo. Sedaj imamo v Ljubljani veliko, moderno tovarno za kavine surogate. Postavili so jo naši bratje Čehi. Zaslugek imajo večino ma Slovenci. Tovarna se imenuje Kolinska, njena cikorijska pa kolinska kavina primes. Nova tovarna lahko tekmuje z inozemskimi in njeni izdelki celo prekašajo tuje. Kolinska tovarna pa tudi podpira s lepimi svotami razna naša narodna društva, v prvi vrsti družbo sv. Cirila in Metoda. In vendar se dobe tudi takozvani narodni trgovci, ki v svoji trmasti konzervativnosti nočejo slišati o teh domačih izdelkih. Take rodoljube bo treba predstaviti slov. javnosti. Sicer pa je stvar kupujočega občinstva, da prisili vsakega trgovca, bodisi tudi druge narodnosti, da ima v zalogi narodno blago. Zveste odjemalke kolinske kavine primesi dobe brezplačno celo leto praktični list »Slov. Gospodinja«. Treba je le zahtevati pri trgovcu. Kakor glede tega predmeta, tako opažamo malomarnost — tako pri trgovcih, kakor pri odjemalcih — tudi glede drugega blaga, ki se prodaja na korist CMD. Po trgovinah je dobiti n. pr. vse mogoče tuje pralno milo, le Gabrščekovo g a iz Gorice ne. Ravno tako redko je Kebrovo čistilo za čevje, Bonačevi svinčniki, Bahovčeva peresa, Skabernetovo platno, Zalokarjevo drožje (vsi v Ljubljani), Weixlovo črnilo (Maribor) itd. Več narodne zavednosti, slov. trgovci in odjemalci!

Iz Polzele. Mladinska veselica v prid jubilejnemu fondu CMD se vrši v nedeljo, 5. t. m. ob 3 uri popoldne.

Nove podružnice CMD na Štajerskem se snujejo za Podsredo in Št. Peter pod Sv. Gorami.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov Podružnica Zidanmost vabi svoje člane, njih rodbine in prijatelje na skupen izlet na Lisco dne 12. t. m. Odhod iz Zidanega mosta prvi oddelek ob 5. zjutraj peš, drugi oddelek z vozovi do Rude ob 6 uri 45 m. zjutraj (po vlaku št. 36). Izletniki hrvatske proge se vozijo z jutranjim vlakom št. 511 do Sevnice. Jedila je treba vzeti s seboj! Da nam bo mogoče vse potrebno ukreniti, prosimo vse, ki se hočejo udeležiti izleta, da nam nemudoma naznanijo število udeležencev ter event. druge želje. K mnogobrojni udeležbi vabi najljubljene odbor.

Iz Ljutomera. V Veržeju pri Ljutomeru je utonil dne 30. maja 8 letni fantek Jože Kupljen. S tovarišem sta se šla kopat v Muro in pri tem je zašel dečko v globočino, od koder si ni mogel več ven pomagati. Mali tovariš je bežal in kričal na pomoč, katera je prišla prepozno. Neki Pečič iz Veržeja, ki je bil blizu, pa ni hotel iti v vodo, češ, da je obut. Sprevod se je vršil 1. junija pop. Otroci pod vodstvom g. nadučitelja Špragerja in gdč. učiteljice so zapeli malemu utopljenecu ganljivo slovo, ki je dirnilo v srce vse navzoče. Žalujoča rodbina Kupljen se jim za to in pa g. župniku za lep nagovor pristrčno zahvaljuje.

Še enkrat opozarjamo na zabavni večer „Bralnega društva na Bregu“, ki se vrši jutri, točno ob 8. uri zvečer. Ker ni mnogo sedežev na razpolago, prosimo, da si vsakdo, ki želi sedeti, oskrbi istega takoj ob otvoritvi blagajne ob pol 8. uri zvečer.

Južnoštajerska hranilnica v Celju je imela v l. 1909. denarnih prejemkov 2.261.625'79 K, izdatkov pa 2.249.304'51 K, torej skupnega prometa 4.410.930'30 K, oziroma s splošnim rezervnim zakladom in z rez. zakladom za kurzne izgube vred 4.654.954'20 K. Hranilnih vlog je bilo koncem l. 1909 4.310.539'76 K. Iz čistega dobička z l. 1909. se je razdelilo 28.134'69 K podpor v občekoristne in dobrodelne namene.

Afera med domobranskim častnikom in civilistom. O tej zadevi se nam poroča, da je bil dotični civilist sicer res vinjen, vendar pa navzlic temu jako nasilen. Zaletel se je brez vzroka v častnika in ko ga je ta stavil v odgovor, je žalil njega in ves častniški stan; zato je častnik potegnil sabljo. Preiskava, ki se je uvedla, bode dognala, koga zadene krivda.

Za narodni sklad je izročil g. dr. Kalan v Celju iz neke sodne poravnave K 30.—. Somišljeniki, spominjajte se sedaj ob volitvah narodnega sklada!

Za CM družbo je daroval celjski moški podružnici g. Ant. Kolenc, veletržec v Celju, 6 K. Iskrena hvala!

Obrtniški shod v Žaleu se vrši 12. t. m. Opozarjamo obrtnike celega celjskega okraja na ta važni sestanek. Uro in prostor še naznamo.

Iz Šoštanja nam pišejo: V državnem zboru je sedaj poleg 110 kmečkih poslancev celih 45 duhovnikov in 43 profesorjev. Znamenje, da si vsi drugi stanovi boljše skrbe za svoje zastopstvo ko baš mi kmetje. Zato pa bodemo 4. julija tudi volili svojega stanovskega tovariša Ivana Kaca!

Značilno! Navzlic vsem zmagovalnim poročilom in „navdušenju“ za profesorja Verstovška se vendar klerikalci kmečkemu kandidatu Kacu zelo boje. Zato so si zmislili „napad“ na fantiča Žeboja in zato si tudi ne upajo o kmečkem kandidatu Kacu pisati niti besedice. Klerikalci tudi previdno molče o „uspehih“ svojega „dela“ v Gradcu in na Dunaju.

Klerikalna mladeniška zveza je zdaj brez odbornikov. Edini komandant je dr. Korošec. Zopet dokaz, da ta zveza ni ničesar drugega kot slepo politično orodje klerikalcev.

G. profesor Verstovšek se bode jutri ponujal kmetom v šoštanskem okraju. Ima shod pri Žagarju v St. Janžu. Navdušenje zanj je tako veliko, da se še shoda ne upa javno naznaniti.

Iz Maribora. „Mariborski Sokol“ vabi k udeležbi pri veliki sokolski slavnosti, ki se vrši v nedeljo, dne 19. junija popoldne v vseh prostorih „Narodnega doma“. Pri nastopu telovadcev svira središka narodna godba. Zvečer ples. Vstopnina 40 vin.

Volitve v rogaški okrajni zastop so razpisane.

Nesreča v rudniku. Rudar Matija Razboršek se je ukvarjal v sredo v premogovniku pri Sv. Rupertu z razstreljavanjem. Dva naboja sta eksplodirala, tretji pa je navidezno odrekel. Razboršek ga je hotel popraviti, v tistem hipu pa se je naboj razletel in vrgel nesrečnega ob steno tako silno, da je dobil hude rane na glavi in obrazu. Prepeljali so ga v Celje in je zelo dvomljivo, če bode okrevalec.

Tatvina. Poštežnica Prusič v Celju je ukradla poštnemu uradniku Schneidu iz ponočne omarice dragocen prstan in ga podarila svojemu ljubčecu vojaku. Tatvino so pa zapazili in Prusičovo zaprli. Prstan je še dobil Schneid nazaj.

Slitki s pota. Grem nekega dne ob veliki cesti proti P. Ob cesti se igra kopa otrok. Ko sem šel mimo njih, so se mi začeli posmehovati, osle kazati ter klicati za mano s posmehom: Dober dan! Bog daj! Jaz se seveda zato nisem veliko brigal, otroci so otroci, ampak starišem bi vendar le zaklical: Zakaj ste dali brezovko v penzijo? Nek drug dan popoldne grem proti neki župniji na Sp. Štajerju; proti meni se pripodi cela kopa otrok. Da bi kateri pozdravil, še misliti ni. Začeli so kazati osle za mano, nekteri so me celo hoteli bombardirati s kamenjem. Nikar naj mogoče kdo ne misli, da sem tako častihlepen, da bi želel, naj me otroci povdrevljajo. Ali opozoriti mi je samo, kak utis naj naredi tak dogodek na kakega izobraženega tujca? Stariši in šole — tu treba marsikaj popraviti!

Na železnici Grobelno-Rogatec so s 1. jun. znatno zvišali hitrost voženj in s tem zdatno ustregli željam prebivalstva.

v Iz ormoškega okraja nam pišejo z dne 2. junija: Danes razpošilja g. Stuhc v imenu odb. za Stanko Vrazovo 100 letnico na šolska vodstva v ormoškem okraju, naj bi se voditelji dne 5. tm. popoldan ob 4. uri zbrali v šoli pri Svetinjah in bi se določilo, kako bi vse tuokrajne šole vdeležile tudi neke proslave na Stanko Vrazovem domu. Posamezne bližnje šole, učiteljstvo, uč. društvo in učiteljska zveza so že storili potrebne korake za proslavo tega našega krajana velikana. Kako pride ta g. Stuhc k temu, da učiteljstvo tukaj komandira (seveda v imenu sl. odbora) na posvetovanje in to ravno na dan (5. jun.) ko je v Mariboru slavnost za Stanka Vraza? Menda zato, da se nebi tam vdeleževali lepe slavnosti. Šole in učiteljstvo bodo že svoje storile brez tega svojega „prijatelja“.

v Proti italjanski pravni fakulteti je zavzel nek avstrijski patrijot v „Danzers Armezeit.“ odločno odklonljivo stališče, češ, da Italjani nimajo do njega pravice kot mal narod, drugič pa da bi italjanski stariši iz praktičnih vzrokov sami ne dali sinov na to fakulteto, ker rabijo italj. juristi poysod razun na južnem Tirolskem tudi druge jezike. Članek pravi, da se § 19. drž. osnovnih zakonov tudi ne sme tako razlagati, da bi imel vsak narod pravico do vsučilišča. — Ta članek ponatiskujejo nemškonačionalni listi z veliko vnemo — menda v zahvalo za to, da pomagajo slepi in kratkovidni Italjani v parlamentu vzdrževati fiktivno nemško premoč v Avstriji. — Nemci nasprotujejo nam, Italjanom kakor vsem avstr. narodom pri izpolnitvi opravičenih narodnih želj. Da niso „avstrijski“ patrijoti nič boljši, kaže gori navedena vsebina članka in „D. A. Z.“ Italjani bi pametneje storili, ako bi se pobotali z Jngoslovani in vsemi Slovani v Avstriji in bisebi ter vsem drugim narodom pomagali do dosege njihovih pravic. Kajti mi jim nočemo kratiti nobenih opravičenih zahtev ali želj — pač pa ne bodo z zavezništvom z Nemci nikoli ničesar dosegli. Germanica fides nulla fides.

V kakli slovenščini razpisuje naša ljuba deželna vlada dopolnilne državnozborske volitve? Občinski uradi so na svojih občinskih deskah nabili sledeči: Razglas državnozborske volitve za 30. vol. okraj (sodnijski okraji Marnberg, Šoštanj, Slovenjgradec, Gornjigrad, nadalje krajni občini Kappel (!) in Schlossberg (!) sodnijskega okraja Arvež). Vsled umrtja Vincencija Ježovnika postala je potrebna dopolnilna volitev poslanca za 30. štajerski državnozborski volilni okraj. Gospod minister za notranje zadeve razpisal je z odločbo z dne 2. maja 1910 št. 4234 m. n. z. to dopolnilno volitev na dan 4. jul. 1910 in slučajno potrebno ožjo volitev na dan 8. julija 1910. To se s tem razglasuje v smislu § 10. državnozborskega volilnega reda z dne 26. januarja 1907. dež. zak. št. 17. 30. štajerski volilni okraj obsega sodnijske okraje Marnberg, Šoštanj, Slovenjgradec, dalje občini Kappel (!) in Schlossberg (!) sodnijskega okraja Arvež. Volilno pravico ima vsaka oseba moškega spola, katera je prekoračila 24. leto života, katera ima avstrijsko državljanstvo, in po določitvah državnozborskega volilnega reda od volilne pravice izvzeta ali izključena v mejah v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel, v občini v kateri se naj volilna pravica izvršuje, na dan razpisa volitve, to je od 2. maja 1910. računajoč, najmanj eno leto stanuje. Volilna, kot poslanec, je vsaka oseba moškega spola, katera ima avstrijsko državljanstvo najmanj tri leta, katera je prekoračila 30. leto života in po določbah državnozborskega volilnega reda ni od volilne pravice izvzeta ali izključena. V Gradcu, dne 6. maja 1910. C. K. namestnik: Clary. — Takole izborna slovenščina znajo v pisarnah visoke štajerske namestnije. Za počt!

Kako smešijo Slovenci same sebe. Dobili smo v roke sledečo dopisnico, katere vsebino ponatisnemo brez sprememb in brez komentarja: An Wolh Hern Ban Forštant Raihenburk ander Save. Werter Her Štacijon Šeff Bite zi Heflih op ist šon aingelantk ajne ajzen Flaše oder cilinder mit Sauerštof fon Budapest Fir Anton Wašata Bite um di antvort Ahtunsvol Anton Wašata Landštras.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi naznanja vsem akad. društvom, da se je znižala cena kolkom za podporni sklad od K 4.— na K 2.— za 1000 komadov.

Druge slov. dežele.

V c. kr. tobačni tovarni v Celovcu je imenovan za ravnatelja g. Kaliwoda.

Pri občinskih volitvah v Selah na Koroškem so glasom poročila „Mira“ vendarle Slovenci zmagali. Imajo 7 odbornikov izmed 12.

Nesreča. 54 letna zasebnica Ernestina Sukova v Ljubljani je kuhala na samovarn mleko. Goreč špirit je brizgnil po sobi in začelo je goreti. Pri gašenju pa je prevrnila samovar in hipoma je bila v ognju. Sosedje, ki so že prej prihiteli ji pomagat, so sicer skušali ogenj na njej udušiti, a dobiča je take opekline, da je kmalu umrla.

Oči si je obstrelil zaradi nesrečne ljubezni nadporečnik Jožef Hreglich v Celovcu. Oslepel je popolnoma in bo 6. t. m. superarbitriran.

Drznega živinskega tatu so zasledili v Celovcu v osebi duinarja Petra Leschanza iz Št. Petra pri Celovcu; s tujih pašnikov je živinskim kupcem prodajal živino. Ker pa je nastavljal pre nizke cene, se je začela zdeti stvar sumljiva in tatu so izročili sodišču.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA OGERSKEM.

Budimpešta, 4. junija: Doslej je znanih 400 volilnih izidov. Vladna stranka je dobila 242 mandatov, košutijanci 47, justhovci 34, klerikalna stranka 13, narodnosti 8 (5 Rumunov in 3 Slovaki), nadstrankarski 67niki (ki se pa morajo tudi prišteti k vlad. ve čini), nadstrankarski 48niki 14, socijalisti 2, kmečka stranka 3, krščanski socijalci 1 mandat. Potrebni je 19 ožjih volitev. Košutijanci so zgubili 57 in dobili 10 mandatov, justhovci so zgubili 103 in dobili 10 mandatov, klerikalci so zgubili 21 in dobili 4 mandate. Prihod. dni se še vrši 11 volitev; iz 2 okrajev, kjer je sinoči volitev zelo dolgo trajala, še izidi niso znani.

CESARJEVO POTOVANJE V BOSNO IN HERCEGOVINO

Bosanski brod, 4. junija: Dvorni posebni vlak je dospel sem ob 7. uri 50 min. zjutraj. Cesar je celo noč izbornu spal in bil zjutraj prav vesel in čvrst. V Bos. Brodu se je poslovil od dež. glavarja Varesanina in mu še posebej izrazil svoje zadovoljstvo nad vsem, kar je videl.

Sarajevo, 4. junija: V posebni izdaji uradnega lista je priobčeno lastnoročno pismo cesarjevo, datirano iz Mostarja dne 3. junija, v katerem izraža cesar svoje posebno zadovoljstvo nad izrazi lojalnosti bos. prebivalstva in se mu za to zahvaljuje. Cesarjevo pismo se bode s pomočjo lepakov razglasilo po celi deželi.

UDRŽAL O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Praga, 4. junija. Načelnik češke agrarne stranke posl. Udržal piše v »Union« o političn. položaju sledeče: Od nas naznanjen predlog jezikovnega okvirnega zakona ne namerava ničesar drugega kakor razlago in pa opredeljenje § 19 drž. osnovnih zakonov. Ta zakon se nikakor ne namerava dotakniti avtonom. pravic, katere imajo posamezne dežele, temveč jih obratno namerava podpirati in pospeševati. S tem se naj naši državnopravniiki radikalne in konservativne barve zadovoljijo. Naše (agrarno) držav. pravno mišljenje je gotovo nedvomno, vendar pa ne smemo pozabiti na kočljivo sedanost; kajti ako to gospodarski dobro izrabimo, nam je bodočnost zagotovljena. Ti vzroki so nas vodili pri posvetovanju o jezikovnem okvirnem zakonu. Več pa ne morem na tem mestu povedati.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 4. junija. Počasen tek razprave o krečanskem vprašanju si je razlagati iz tega, ker je angleško ministerstvo izjavilo, da ne more ničesar dovoliti, kar bi spravilo v nevarnost grško dinastijo.

NORVEŠKI KRALJ NE GRE NA RUSKO.

Kristianija, 4. junija. Zaradi žalovanja po angleškem kralju ne pojde letos norveški kralj Hakon obiskat ruskega carja kakor je bilo nameravano.

Proti zaprtju jeter — bolezn oseb, ki mnogo jedo in se premalo gibljejo — predpisujejo prve medicinske kapacitete vsakodnevno 1 kozarec **Franc Jožef**-ove grenčice, zavžite na tešče v nekoliko segretem stanju, in nato daljši izprehod. Vsled večjega gibanja čreves, katero povzroča Franc Jožef-ova grenčica, se v spodnjem delu telesa izpodbudi cirkulacija krvi, radi česar kmalu izginejo neprijetni pojavi in bolnik česče čuti kot ozdravitev težke bolezni. — Od zdravniškega razsodišča ogrske razstave povodom tisočletnice je bila izmed vseh enakovrstnih domačih rudninskih voda odlikovana edino le Franc Jožef-ova grenčica z veliko milenijsko kolajno.

POROČNIK USTRELIL SEBE IN LJUBICO.

Varšava, 4. junija: V nekem tukajšnjem hotelu je ustrelil poročnik Nikolski iz Lodza svojo ljubico, 28 letno ženo lodzkega industrijalca Kellerja. Potem je še ustrelil samega sebe.

POTOPLJENI PODMORSKI ČOLN »PLUVIOSE«.

Calais, 4. junija: Sinoči ob 8. uri zvečer se je posrečilo spraviti potopljeni podmorski čoln »Pluviose« blizu vhoda v luko. Jutri upajo še ostala 2 km premagati in spraviti čoln v luko.

Po svetu.

Pokojni pisatelj — sodni izvedenec. Posebna vrsta sodnikov je v Nemčiji. V Berlinu se je imela v prvič predstavljati neka igra pisatelja Adolfa L' Arronge, ki je že pred 2 leti umrl. Igra pa se je pred berlinsko predstavo igrala v nekem provincijalnem mestu. Berlinsko gledališče je pa reklo, češ da s predstavo v provinci trpi renomé igre. Stranke so se pravdale sem in tje, konečno so se odločile za to, da razsodi nepristranski izvedenec. Imenovanje izvedenca se je prepustilo sodniji, in ta je imenovala — pisatelja Adolfa L' Arronga. Vprašanje nastane, kako mu bo sodišče tozadevni odlok, oziroma poziv dostavilo na — drugi svet.

Med kitajskimi trgovci v Ameriki se je pričelo gibanje za bojkot ameriškega blaga.

Žrebanje. Povodom dne 1. junija izvršenega žrebanja državnih srečk iz leta 1864. je zadela glavni dobiček v znesku 300.000 K serija 2258, št. 30, 40.000 K je zadela serija 3146, št. 43, 20.000 K serija 3283, št. 58, 10.000 K ser. 677, št. 32 in 10.000 K serija 2509, št. 98. — Glavni dobiček turških srečk v znesku 200.000 frankov je zadela številka 1.523.602.

Monopol na vžgalice. Prvotno se je govorilo samo o davku na vžgalice, no sedaj je gotov zakonski načrt, po katerem prevzame država celo izdelovanje, — ali sama v lastni režiji — ali po zakupnikih, to se še ne ve. Zanimalo bo naše čitatelje, če jim povemo v številkah, kakšna je produkcija žveplenk. Ta znaša v Avstro-Ogerski 148 in pol milijard kosov v vrednosti 21 milijonov kron. Na Avstrijo pride 100 milijard v vrednosti 15 milijonov kron, na Ogersko 46 milijard v vrednosti 5.7 milijonov kron in 2 in pol milijardi v vrednosti 0.3 milijona (300.000) K na Bosno in Hercegovino. — V Avstro-Ogerski se porabi na leto 117 milijard vžgalic, ostanek 30 milijard v vrednosti 4 milijone kron pa se izvozi iz države.

Tržne cene.

Dunaj, 3. junija. Borza za kmetijske pridelke. Vsled ugodnega vremena in nizkih poročil iz Amerike je bila tendenca danes medla. Pšenica je bila za 15 vin., rž in oves za 5 vin. cenejša.

Budimpešta, 3. junija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'34, rž za oktober K 7'11, oves za oktober K 6'78, koruza za julij K 5'47, koruza za avgust K ——. Pšenica se zmerno ponuja in kupuje, promet 6000 stotov, pšenica v efektivu fine sorte 20, slabše 5 vin. višje, ostalo mirno, termini slabi. Vreme vroče.

Trst, 3. junija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 39³/₄ do K 40¹/₂, za dobavo K 40— do K 40³/₄. Tendencia medla.

Praga, 3. junija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 34.—, nova kampanja K 26'—. Tendencia mirna, vreme deloma oblačno.

Budimpešta, 3. junija. Svinjski sejm Ogrske stare težke 150—152, mlade težke 160—162, mlade srednje 160—162, mlade lahke 168—172 v kg. Zaloga 37.394 komadov. Priguano 85, odgnano 213 komadov, ostane 37.266 komadov.

Budimpešta, 3. junija. Mast. Svinjska mast 181'—, namizna slanina 164'—.

Hišnik

se sprejme

v Narodnem domu v Celju.

Prosnje je vložiti pri Posojilnici v Celju do 20. junija 1910. — Plača po dogovoru. 349 1

Spretnega in zanesljivega mlinarja

se sprejme v valjčni mlin **Antona Polanca** v Radečah pri Zidanem mostu. Vstop takoj. Plača po dogovoru. 350 3-1

.Naprodaj je

lepa hiša z vrtom

v sredini Trbovelj, katera je pripravna za gostilno ali drugo obrt. — Vprašati je pri **Ivanu Barbo** v Trbovljah. 347 3-1

Dobro uspevajoča

345 2-2

gostilna

v kakem večjem kraju na Spod. Štajerskem se išče za več let s 1. septembrom t. l.

v najem.

Ponudbe in pojasnila naj se izvolijo poslati pod „O. Z. 30, Ljubljana“, pošto ležeče.

Pomožno moč

s popolnim znanjem obeh jezikov, zadostno nabrazbo, zmožno pisar. opravkov, event. s prakso v žitni ali mliniski branži se sprejme. Kje pove inpraviništvo Nar. Dnevnika. 343 1

Ogromno

denarja si prihranite, ako takoj naročite cajgaste ostanke za ženske obleke 20 m po K 8'—, K 10'— in K 12'— iz narodne veletrgovske hiše

R. Stermecki, Celje.

32 52-22

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg veelečnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinjši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg; 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-19

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

Usojam se navljudneje naznaniti, da sem pričel v Celju, Gosposka ulica št. 5

slikarsko in pleskarsko obrt.

Izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les, itd. — Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah. — Vedno točno in najboljšo postrežbo zagotavljam, se priporočam cenjenemu občinstvu in p. č. duhovščini za mnoga naročila z velespoštovanjem

302 —8

Mihael Dobravc.

Najzdravejša pijača

so svetovnoznan alkohola prosti

Maršnerjevi šumeči limonadni bonboni

(z okusom po malinah, citronah, jagodah, češnjah ali po dišeči perli) za napravo znamenite osvežujoče alkohola proste pijače.

Edno s to pravo varstveno znamko.

Edno s to pravo varstveno znamko. 358 6-2

Dobe se povsod, kjer so lepaki navedeni s to znamko. Tudi vsak bonbon ima tako znamko. Letna uporaba nad 60 mil. komadov. Klairon, najboljše delikatesa sveta. Bouchées à la Reine, Peppermint-Lozenges. — Vse vrste čokolade za mleko in za kuhanje izborne kakovosti priporočam. Prva češka akcijska družba tovarov za orient. cukrovine in čokolado na Kral. Vinogradih, prej A. Marshner. Zaloga: Ferdinandova t. (Platz), Vaclavské náměstí (proti Primasum), Dunaj VI., Theobaldgasse č. 4.

Maček

je trpljenje hudo,

pa napravi čudo!

Edini likér za slab želodec!

Ljudska kakovost

liter K 2'40.

Kabinetna kakovost

„ „ 4'80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

34

297 —11

Šubičeva slika

Franceta Prešerna

ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobijo v Zvezni trgovini v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.

„Hercules“

zavaruje osebe brez razlike vere, narodnosti in stanu, katere niso na dan vpisa mlajše od 15. ter starejše od 80. leta. — Vsakdo zamore zavarovati sebe v korist drugega, oziroma tretjo osebo v lastno korist in to brez vsakega zdravniškega pregleda. — Vsa pojasnila daje glavno ravateljstvo podrobne zadruga „Hercules“ na Reki.

260 — 8

Novosti

v volnenem blagu, v vseh barvah in kakovostih ter

velika zaloga

francoskih batistov za letne obleke

de laine Liberty Levantin v najnovejših vzorcih priporoča

Karol Vanič, Celje

33 Narodni dom. 52 22

249 38—8

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzete vse steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Nimam treh gostiln

ampak samo eno, a se zato v tej potrudim cenjenim gostom najboljše postreči. Moja klet razpolaga vedno z veliko množino raznovrstnih domačih in tujih vin (n. pr. izbiran ljetomeržan gosp. Seršena) vedno svežim pivom, a kuhinja pa z toplimi in mrzlimi jedmi, vse po najnižjih cenah. — Priporočam se posebno cenjenim botrom in botrcam, izletnikom in letoviščnikom, sejmarjem ter vsemu cenjenemu občinstvu.

Mihael Cerovšek, gostilničar in mesar v Šoštanju.

Darujte dr. sv. Cirila in Metoda!

Razpis službe.

335 3-2

Razpisuje se pri banki „Slaviji“ pod zelo ugodnimi pogoji

služba potovalnega uradnika

event. organizatorja v življenskem oddelku.

Reflektuje se le na inteligentne in agilne osebe, katere naj pošljejo svoje ponudbe **generalnemu zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani.**

Iv. Jax & sin, Ljubljana

336 52 2

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Nagrobne

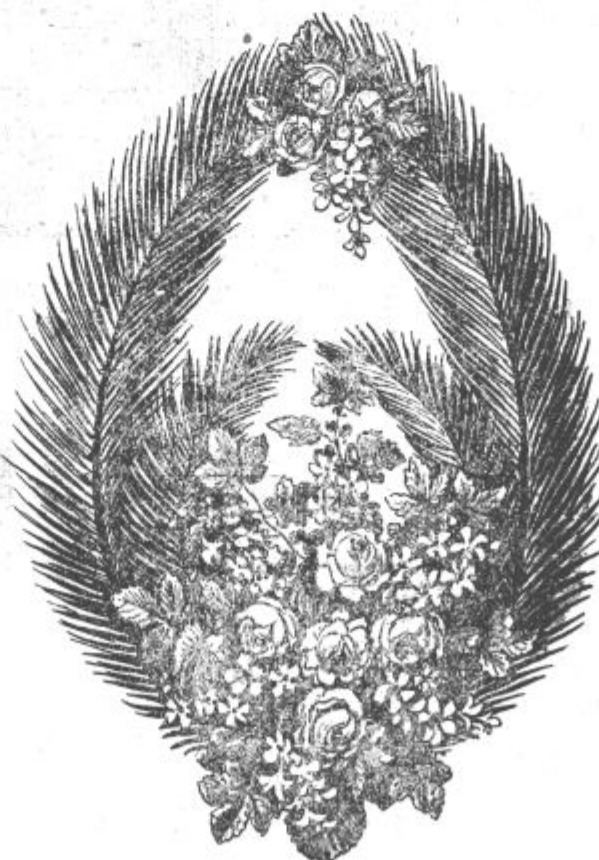
vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja in domačega **konjaka.**

Sukna

in modno blago
za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(obl. varovano.)

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti želodčnemu krču, napenjanju, zaslezenju, motenju prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti. Izredno rane čisteče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6 dvojnati ali ena velika specialna steklenica K 5.—.

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara vnetja. 2 škatljici K 3'60. Naslov: **Lekarna pri angelu varhu**

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

315 18-4

Širite „Nar. Dnevnik“!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-14

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Pošne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrčkih

54

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

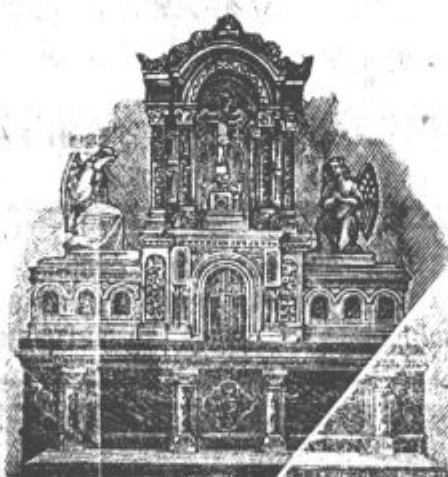
66

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, poliranje in strganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakov).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdolovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj lidočih marmornih vrst v vseh oblikah. Popravljanje spomenikov, ude-
*** laganje naplsov v iste. ***

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju

prevzame vsakovrstna

61 50-20

stavbena zlasti tesarska dela.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih
verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic,
uhanov, prstanov, gospodskih in damskih
ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov
v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d.
Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst,
ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

**Agro-Merkur je trgovcem in gostilni-
čarjem itd., zadrugam, društvom itd.
najboljši vir za nakupovanje blaga.**

Pozor!

Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila,
semena stroji in orodja.

Vina!

Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska,
goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina.

Sir, maslo, žito, moka, olje itd.

Agro-Merkur preskrbi vsako blago.

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

29-22

Cene najugodnejše, postrežba solidna.

29

Zahtevajte pravila, cenike.

Ponujajte svoje pridelke.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor:
ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme
v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj.
Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. —
Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

83 48-18

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu.
Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagat-
eljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje,
Gornji Grad in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad
280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove
30.000 kron, za vodovodne naprave
10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in
za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za pod-
pore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske
namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema
tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denar-
nih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne
ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico**.
da se naloži denar za mladoletn^o oziroma za varovance izključno le v

48 52-21

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

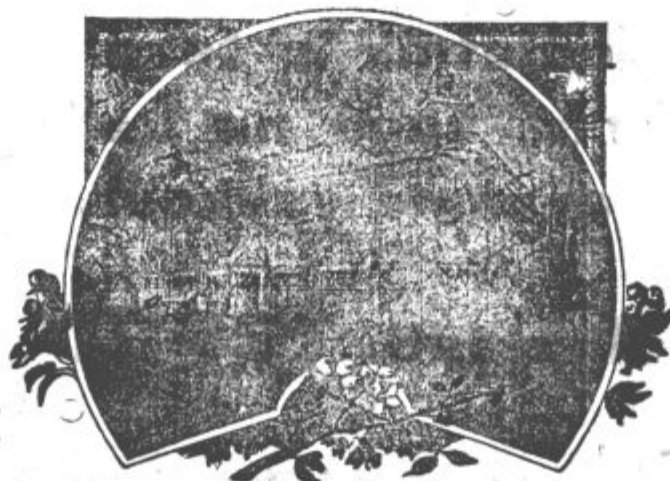
Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad
4200 zadrugnikov, kateri imajo vsega nad
88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure
dopoldne razun **nedelje** in **praznikov**.

Poštne hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi
ni član zadruge ter jih obrestuje po **4 1/2 %**. —
Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov
kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pre-
nehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne
da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit proti **6 %**, **5 1/2 %**
in **5 %** obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

13 52-22